

СОВЕТ
КАЧЕЛИНСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ
АРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН

ул.Центральная, д.200, с. Качелино,
Арский муниципальный район, 422013

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
КӘЧЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ

Үзәк урам, 200 нче йорт, Кәче авылы,
Арча муниципаль районы, 422013

Тел. (84366)52-3-93, факс (84366)52-3-93 E-mail: Kach.Ars@tatar.ru

**Арча муниципаль районы Кәче авыл жирлеге Советы
КАРАРЫ**

“18” декабрь 2020 ел

№ 11

**Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кәче авыл жирлеге
территориясендә гражданның сораштыру билгеләү һәм уздыру тәртібе
турында**

"Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 31 статьясы, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы "Кәче авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, гражданның Кәче авыл жирлегендә жирле үзидарәгә хокукларын гамәлгә ашыру максатыннан, шулай ук Кәче авыл жирлеге жирле үзидарә органнары һәм Кәче авыл жирлеге жирле үзидарә органнары вазыйфаи затлары тарафыннан карарлар кабул иткәндә халыкның фикерен ачыклау һәм аны исәпкә алу өчен, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кәче авыл жирлеге Советы карар бирде:

1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кәче авыл жирлеге территориясендә гражданның сораштыруны билгеләү һәм уздыру тәртібе турында Нигезләмәне кушымта нигезендә расларга.

2. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кәче авыл жирлеге Советының «Кәче авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә яшәүче гражданның сораштыру билгеләү һәм үткөрү тәртібе турында» 2009 елның 19 октябрдәге 48.5 номерлы карарын үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында бастырып чыгарырга һәм Арча муниципаль районы рәсми сайтында һәм Кәче авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә.

4. Әлеге карар 2021 елның 1 гыйнварыннан үз көченә керә.

5. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемә алам.

Кәче авыл жирлеге Башлыгы:

Шаһиәхмәтов Р.Д.

**Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кече авыл җирлеге
территориясендә гражданнарны сораштыру билгеләү һәм уздыру тәртібе
турында Нигезләмә**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Гражданнарны сораштыру (алга таба - сораштыру) Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кече авыл җирлеге халкының турыдан-туры ихтыяр белдерү рәвешләренә берсе булып тора.

Сораштыру юлы белән гражданнарның җирле үзидарәне гамәлгә ашыру хокукы гамәлгә ашырыла.

1.2. Сораштыру Арча муниципаль районы Кече авыл җирлегендә яисә аның бер өлешендә яшәүчеләрнең җирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча фикерен ачыклау һәм җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары, шулай ук дөүләт хакимияте органнары карарлар кабул иткәндә исәпкә алудан гыйбарәт.

1.3. Сораштыру нәтижәләре киңеш итү сыйфатында.

2. Сораштыру принциплары

2.1. Гражданнарны сораштыруда сайлау хокукына ия һәм сораштыру үткәрелә торган территория чикләрендә яшәүче Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кече авыл җирлегендә яшәүчеләр катнашырга хокуклы.

Гражданнарның инициатив проектка ярдәм итү турындагы фикерен ачыклау мәсьәләсе буенча сораштыруда уналты яшькә җиткән, инициатив проект гамәлгә ашырыла торган муниципаль берәмлек халкы яисә аның өлеше катнашырга хокуклы.

2.2. Сораштыруда Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кече авыл җирлеге халкы тигез нигезләрдә катнаша. Сораштыруда катнашучы һәр кеше бер тавышка ия һәм сораштыруда турыдан-туры катнаша.

2.3. Сораштыруда гражданнарның хокукларын женесенә, расасына, милләтенә, теленә, чыгышына, мөлкәти һәм вазыйфаи хәленә, дингә, инануларына, иҗтимагый берләшмәләргә бәйлә рәвештә турыдан-туры яисә турыдан-туры булмаган чикләү рөхсәт ителми.

2.4. Гражданнарны сораштыруда катнашу ирекле һәм ихтыярий булып тора. Сораштыру барышында берәү дә үз фикерләрен һәм карашларын белдерүгә яисә алардан баш тартуга мәҗбүр ителә алмый.

2.5. Сораштыру нәтижәләрен әзерләү, үткөрү һәм билгеләү законлылык, ачыклык һәм хәбәрдарлык принциплары нигезендә гамәлгә ашырыла.

2.6. Җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары халыкка сораштыруда катнашу хокукын гамәлгә ашыруда ярдәм итәргә тиеш.

3. Сораштыруга чыгарыла торган мәсьәләләр

3.1. Сораштыруга түбәндәге мәсьәләләр чыгарыла ала:

- Кече авыл җирлегендә яшәүчеләрнең мәнфәгатьләренә турыдан-туры кагыла торган һәм Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кече авыл җирлеге Уставына кергән җирле әһәмияттәге мәсьәләләр;

- Төбәк һәм төбәкара әһәмияттәге объектлар өчен Кече авыл җирлеге җирләрен максатчан үзгәртү мәсьәләләре.

3.2. Сораштыруга чыгарыла торган сораулар Россия Федерациясе законнарына һәм Татарстан Республикасы законнарына, Татарстан Республикасы Арча

муниципаль районы Кече авыл җирлеге Уставына каршы килмәскә тиеш.

Сораштыруга чыгарыла торган мәсьәләләр, аларны төрлечә аңлату мөмкинлеген булдырмас өчен, дәрәҗә формалаштырылырга тиеш.

4. Сораштыруның төрләре

4.1. Сораштыру яшерен, исемле яисә ачык тавыш бирү юлы белән үткәрелә.

4.2. Яшерен тавыш бирү сораштыру уздыру пунктларында сораштыру кәгазьләре буенча бер көн эчендә үткәрелә.

4.3. Исемле тавыш бирү сораштыру үткөрү пунктларында, шулай ук сораштыруда катнашучыларның яшәү урыны буенча сораштыру үткөрү комиссиясе әгъзалары тарафыннан бер яисә берничә көн эчендә сораштыру кәгазьләре яисә сораштыру исемлекләре буенча уздырыла.

4.4. Сораштыру шулай ук гражданныр җыелышларында ачык тавыш бирү рәвешендә дә үткәрелергә мөмкин.

5. Сораштыруны билгеләү тәртібе

5.1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кече авыл җирлеге гражданныр сораштыру түбәндәге инициатива буенча үткәрелә:

- җирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча- Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кече авыл җирлеге Советы яисә Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кече авыл җирлеге Башлыгы;

- Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кече авыл җирлеге җирләрненә төбәк һәм төбәкара әһәмияттәге объектлар өчен максатчан билгеләнешен үзгәртү мәсьәләләре буенча- Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органныр.

5.2. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кече авыл җирлеге Советына караган сораштыру үткөрү инициативасы күрсәтелгән орган тарафыннан сораштыру билгеләү турында тиешле карар кабул итүдә чагыла.

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кече авыл җирлеге башлыгына караган сораштыру үткөрү инициативасы район Советына сораштыру уздыру турында үтенечнамәдә белдерелә.

Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органныныкы булган сораштыру үткөрү инициативасы әлеге орган тарафыннан Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кече авыл җирлеге Советына сораштыру уздыру турында үтенечнамәдә белдерелә.

5.3. Сораштыру үткөрү турындагы үтенечнамәдә түбәндәгеләр күрсәтелә:

- сораштыру үткөрүне нигезләү;
- сораштыру өчен чыгарыла торган сорауның (соруларның) тәкъдим ителә торган формулировкалары;
- сораштыру территориясе;
- сораштыру үткөрүненә фаразланган датасы һәм аның төре.

5.4. Гражданныр сораштыру билгеләү турында карар Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кече авыл җирлеге Советы тарафыннан кабул ителә. Гражданныр сораштыру үткөрү өчен "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрнендә муниципаль берәмлекненә рәсми сайты кулланылырга мөмкин.

5.5. Сораштыруны билгеләү турындагы карар сораштыру үткөрү турында үтенечнамә алынган көннен соң 30 көннен дә соңга калмыйча һәм аны үткөрү көненә кадәр 30 көннен дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш. Сораштыру билгеләү турында карар кабул ителгәнче Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кече авыл җирлеге Советы белән сораштыруда чыгарыла торган сорауны (соруларны) сораштыру инициаторы белән килештерү (төгәлләштерү) булырга мөмкин.

5.6. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кече авыл җирлеге Советы сораштыруга чыгарыла торган сорауны (сорауларны) формулировкалау гамәлдәге законнарға, әлеге Нигезләмәгә каршы килсә, сораштыру үткәрүдән баш тартырга хокуклы.

5.7. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кече авыл җирлеге Советының гражданнарны сораштыру билгеләү турында карарында түбәндәгеләр билгеләнә:

- сораштырулар үткәрүнең датасы һәм сроклары;
- сораштыру үткәргәндә тәкъдим ителә торган (тәкъдим ителгән) сорауның (сораулар) формулировкасы;
- сораштыру үткәрүнең методикасы;
- сораштыру көгазенең (сораштыру исемлегенең) формасы;
- сораштыруда катнашучы Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кече авыл җирлегендә яшәүчеләрнең минималь саны;
- гражданнарны сораштыру "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтынан файдаланып үткәрелгән очракта, сораштыруда катнашучыларны тәңгәлләштерү тәртибе.

5.8. Сораштыруны билгеләү турындагы карар аны үткәрүгә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча мәҗбүри басылып чыгарга тиеш.

6. Сораштыру үткәрү комиссиясе

6.1. Гражданнарны сораштыру үткәрүне сораштыру комиссиясе (алга таба - Комиссия) әзерли һәм уздыра.

6.2. Комиссия, инициаторлар тәкъдимнәре нигезендә сораштыру үткәрү территориясенә карап, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кече авыл җирлеге Советы тарафыннан 3 - 9 кеше исәбеннән билгеләнә.

6.3. Комиссия составына Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кече авыл җирлеге Советы, Башкарма комитет вәкилләре, шулай ук сораштыру үткәрелә торган территориянең җәмәгатьчелек вәкилләре мәҗбүри кертелә.

6.4. Комиссия аны тәзү турында карар кабул ителгәннән соң өченче көннән дә соңга калмыйча чакырыла. Беренче утырышта Комиссия ачык тавыш бирү юлы белән рәис урынбасарын (урынбасарларын) һәм секретарен сайлый, сораштыру уастокларын раслый, шулай ук, сораштыру үткәрү сораштыру пунктларында уздырылган очракта, мондый пунктларның санын һәм урынын раслый.

Комиссия рәисе Комиссия утырышларын кирәк саен чакырta. Комиссия утырышы, әгәр анда Комиссия әгъзаларының билгеләнгән санының яртысыннан ким булмаган өлеше катнашса, тулы хокуклы дип санала.

Комиссия карарлары утырышта катнашкан комиссия әгъзаларының гади күпчелеге тавышы белән кабул ителә.

Комиссия гражданнарны сораштыру уздыру өчен кирәкле санда эшче төркемнәр булдырырга хокуклы.

6.5. Сораштыру уастоклары, Комиссиянең урнашкан урыны һәм гражданнарны сораштыру үткәрү пунктларының урнашкан урыны сораштыру үткәрү көненә кадәр кимендә 10 көн кала басылып чыгарга (халыкка җиткерелергә) тиеш.

6.6. Сораштыру үткәрү комиссиясе:

- гражданнарны сораштырганда әлеге Нигезләмәнең үтәләшен оештыра;
- сораштыру үткәрү пунктларын җиһазлай;
- сораштыру көгазьләрен яисә сораштыру исемлекләрен әзерләүне тәэмин итә;
- сораштырганда имзалар җыюны оештыра;
- Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кече авыл җирлегендә яшәүчеләрнең сораштыруда катнашуын тәэмин итә;
- әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән тәртип нигезендә сораштыруда халыкның тавыш бирүен оештыра;

- Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кече авыл җирлегенең җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары, иҗтимагый берләшмеләр, массакуләм мәгълүмат чаралары белән хезмәттәшлек итә;

- гражданны сораштыру нәтижәләрен билгели;

- гражданны сораштыру үткәргә бәйлә гаризаларны һәм шикаятләрен карый;

- гамәлдәге законнар һәм әлеге Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кече авыл җирлеге Советы тарафыннан сораштыру нәтижәләре рәсми басылып чыкканнан (халыкка җиткерелгәннән) соң, Комиссиянең вәкаләтләре туктатыла.

6.8. Комиссия эшчәнлеген матди-техник, оештыру ягыннан тәзмин итү Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кече авыл җирлеге Советы аппараты тарафыннан башкарыла.

7. Сораштыру участоклары. Сораштыруда катнашучылар исемлекләре

7.1. Сораштыру участогы - Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кече авыл җирлеге территориясендә гражданны сораштыру алып барыла торган сораштыру үткәру комиссиясе билгеләгән территория.

Сораштыру территориясе бердәм сораштыру участогы төзәргә мөмкин.

Сораштыру участокларында тавыш бирү өчен махсус җиһазландырылган урыннар булырга тиеш. Участокларда тавыш бирүне сораштыру участокларына юнәлдерелгән, Комиссия әгъзаларының берсе җитәкләгән Комиссия әгъзалары тәзмин итә.

7.2. Сораштыруда катнашучылар исемлегенә сайлау хокукына ия муниципаль берәмлек халкы кертелә. Исемлектә сораштыруда катнашучының фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган елы (18 яшьтә булса - өстәмә рәвештә кен һәм ай) һәм яшәу урынының адресы күрсәтелә. Сораштыру уздыру буенча төгәен участка яшәүченә катнашучылар исемлегенә кертү өчен аның яшәу урыны әлеге участок территориясендә булу факты нигез булып тора. һәр кеше сораштыруда катнашучылар исемлегенә бары тик сораштыру үткәру буенча бер генә участка кертелә. Сораштыруда катнашучылар исемлеге ике нөсхәдә төзелә һәм исемлекне төзегән комиссия рәисе һәм секретаре тарафыннан имзаланә.

Әлеге Нигезләмә нигезендә сораштыруда катнашу хокукы булган кешеләр исемлегенә өстәмә кертелү теләсә кайсы вакытта, шул исәптән сораштыру үткәрелгән көнне дә рәхсәт ителә.

Сораштыруда катнашу хокукына ия кешеләр исемлекләренә үзгәрешләр кертү тавышларны санау башланганнан соң тыела.

Сораштыруда катнашучылар исемлеге сораштыру үткәргә кадәр 3 көннән дә соңга калмыйча төзелә.

8. Сораштыру кәгазе

8.1. Сораштыру кәгазендә сорау (сорулар) буенча үткәрелгән соруның төгәл кабатланган тексты була һәм тавыш бирүченәң "Әйе" яки "Юк" сүзләре белән ихтыяр белдерү вариантлары күрсәтелә, алар астында буш квадратлар урнаштырыла.

Сораштыруга берничә сорау чыгарылганда, алар бер сораштыру кәгазенә кертелә, эзлекле рәвештә номерлана һәм бер-берсеннән горизонталь сызыклар белән аерыла. Сораштыруга чыгарылган норматив хокукый акт проектының нинди дә булса статьяның яисә нинди дә булса пунктның альтернатив редакцияләре шулай ук эзлекле рәвештә номерлана.

Исемле тавыш бирү өчен кулланыла торган сораштыру кәгазендә тавыш бирүчеләр турында белешмеләр кертү өчен буш урын булырга тиеш.

Сораштыру кәгазендә аны тутыру тәртибе турында аңлатма бирелә. Битнең

өске уң почмагында Комиссия рәйсе һәм секретаре имзалары куела.

9. Сораштыру исемлеге

9.1. Сораштыру исемлеге исемле тавыш биргәндә кулланыла һәм графаларына сораштыруда катнашучыларның фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган көне, яшәү урыны турындагы белешмәләр кертелгән таблицадан гыйбарәт. Әлеге графаның уң ягында, сораштыруда чыгарыла торган (чыгарылган) сорау тексты астында, тавыш бирүченең "Әйе" яки "Юк" сүзләре белән җавап вариантлары күрсәтелә һәм тавыш бирүдә катнашучылар имзалары өчен урын кала.

Сораштыруга берничә сорау чыгарганда, алар сораштыру исемлегендә эзлекле рәвештә урнаша.

9.2. Сораштыру исемлегенә һәр битенә Комиссия рәйсе һәм секретаре имза сала.

10. Сораштыруны үткөрү тәртибе

10.1. Сораштыру Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кәче авыл җирлеге Советы гражданны сораштыру билгеләү турындагы карарда билгеләгән көндә (яисә көннөрдә) үткөрелә.

10.2. Сораштыру үткөрү пунктларында гражданны сораштыру җирле вакыт буенча иртәнге сизгәдән кичке сәгать алтыга кадәр башкарыла.

11. Сораштыру үткәргәндә яшерен тавыш бирү үткөрү тәртибе

11.1. Яшерен тавыш бирү яшерен тавыш бирү урыннары өчен махсус җиһазландырылган һәм тавыш бирү вакытына мөһер сугылган тартмалар урнаштырылган сораштыру уздыру пунктларында үткөрелә.

11.2. Сораштыру кәгазе сораштыруда катнашучылар исемлеге буенча тавыш бирүчегә Комиссия әгъзалары тарафыннан бирелә. Сораштыру кәгазен алганда, тавыш бирүче паспортын яисә шәхесен һәм яшәү урынын раслаган башка документны күрсәтә һәм сораштыруда катнашучылар исемлегендә үз фамилиясе турысында имза куя. Сораштыруда катнашучылар исемлегендә паспорт мөгълүматларын тутыру таләп ителми.

11.3. Әгәр тавыш бирүченең сораштыру кәгазен алганда мөстәкыйль рәвештә имза кую мөмкинлеге булмаса, ул, Комиссия әгъзаларынан тыш, башка зат ярдәменнән файдаланырга хокуклы.

Сораштыруда катнашучыга ярдәм итүче зат "Сораштыру кәгазен алу турында сораштыруда катнашучының имзасы" графасында үз фамилиясен күрсәтә.

11.4. Сораштыру кәгазе башка затлар булу рәхсәт ителмәгән махсус җиһазландырылган урында (кабинада яисә бүлмәләрдә) тутырыла һәм тавыш бирү тартмасына салына.

Тавыш биргәндә сораштыруда катнашучы "Әйе" яки "Юк" сүзгә астындагы квадратка теләсә нинди тамга куя.

Комиссия әгъзалары сораштыру серен саклыйлар.

Сораштыру кәгазен тутырганда хата ясадым дип санаган кеше, бозылганы урынына яңа сораштыру кәгазе бирүне үтенеп, сораштыру кәгазен биргән Комиссия әгъзасына мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

Комиссия әгъзасы тавыш бирүчегә яңа сораштыру кәгазе бирә, шул ук вакытта сораштыруда катнашучылар исемлегендә әлеге катнашучының фамилиясе турысында тиешле тамга ясый. Бозылган сораштыру кәгазе юкка чыгарыла, бу хакта Комиссия әгъзалары тиешле акт төзи.

Тутырылган сораштыру кәгазьләре тавыш бирүчеләр тарафыннан Комиссия әгъзалары күз уңында булырга тиешле тартмага төшерелә.

Тартмалар саны Комиссия тарафыннан билгеләнә. Тавыш бирү өчен күчерелмә тартмалар кулланып тавыш бирүне уздыру мәсьәләсен Комиссия мөстәкыйль хәл итә.

11.5. Комиссия әғзасы сорақтыру серен боза яки сорақтыруда катнашучыларның ихтыяр белдерүенә йогынты ясарга тырыша икән, ул шунда ук аның эшендә катнашудан читләштерелә. Читләштерү турында карар әлеге участокта Комиссиянең эшчәнлеген житәкләүче әғза тарафыннан тиешле беркетмә төзеп һәм участокта сорақтыру уздыручы Комиссиянең барлык әғзаларының имзалары куелып кабул ителә.

12. Сорақтыру үткәргәндә исемле тавыш бирү уздыру тәртибе

12.1. Исемле тавыш бирү сорақтыру уздыру пунктларында да, гражданның яшәу урыны буенча да үткәренләргә мөмкин.

12.2. Исемле тавыш бирү сорақтыру кәгазьләре буенча да, шулай ук сорақтыру исемлекләре буенча да үткәренләргә мөмкин.

12.3. Сорақтыру исемлекләре буенча тавыш биргәндә, катнашучы паспорт яисә шөхесне һәм яшәу урынын таныкый торган башка документ күрсәтә, исемлектә үз фамилиясе турысында ихтыярына туры килә торган графада теләсә нинди тамга куя һәм имза сала.

12.4. Сорақтыру кәгазьләре буенча исемле тавыш биргәндә, тавыш бирүче сорақтыру кәгазенә үзенә фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, адресын язып куя, "Әйе" яки "Юк" сүзләре астындагы квадратта үз ихтыяры нигезендә теләсә нинди тамга куя һәм шунда ук кул куя.

Тавыш бирүченә үтенече буенча сорақтыруда катнашучы турында мәғлүматны сорақтыру кәгазенә Комиссия әғзасы кертергә мөмкин, ләкин тавыш бирүче тиешле квадратка тамгасын үзе куя һәм имза сала.

12.5. Сорақтыру үткәре срогы дөвамында көн азагында, тутырылган сорақтыру кәгазьләре сорақтыру үткәре затлар тарафыннан Комиссиягә тапшырыла.

12.6. Сорақтыру кәгазе буенча тавыш бирү нәтижеләре Комиссия әғзалары тарафыннан сорақтыру исемлегенә күчерелә, ул сорақтыру нәтижеләрен билгеләү өчен төп документ булып тора.

13. Сорақтыру үткәргәндә ачык тавыш бирү уздыру тәртибе

13.1. Комиссия, сорақтыруда катнашучы халык саны 1000 кешедән артмаса, сорақтыруга чыгарылган (чыгарыла торган) сорау (мәсьәләләр) буенча тавыш бирүне уздыру өчен сорақтыруда катнашучылар жыелышын уздырырга хоуклы. Жыелышта катнашучыларны теркәү сорақтыруда катнашучылар исемлеге буенча уздырыла. Жыелышны ким дигәндә өч кеше булган Комиссия вәкилләре ача һәм алып бара. Жыелышта кызыксынучы якларның сорақтыруга чыгарылган (чыгарыла торган) мәсьәлә буенча чыгышлары, аларның гражданның сорауларына жаваплары рөхсәт ителә, әмма фикер алышу үткәренми.

13.2. Жыелышта һәр мәсьәлә буенча аерым "Әйе" һәм аерым "Юк" тавыш бирү үткәренлә. Тавыш бирүдә исемлеккә кертелгән һәм жыелышта теркәлгән сорақтыруда катнашучылар гына катнаша. Тавыш бирү нәтижеләре беркетмәгә кертелә, ул жыелышта катнашкан барлык Комиссия әғзалары тарафыннан имзаланә.

13.3. Жыелыш сорақтыруда катнашучылар исемлегенә кертелгән халыкның 25 проценттан артыгы катнашканда тулы хоуклы була.

14. Сорақтыру нәтижеләрен билгеләү

14.1. Сорақтыру үткәренгәннән соң Комиссия сорақтыру участоклары буенча тавыш бирү нәтижеләрен саны һәм сорақтыру йомгалары турында карарны сорақтыру йомгалары турында беркетмә белән рәсмиләштерә, анда түбәндәге белешмәләр бирелә:

- беркетмәне төзү датасы;
- сорақтыру уздыру сроклары: башлану һәм төмамлану даталары;

- сораштыру үткөрү участигы адресы;
- сораштыру территориясе (әгәр сораштыру шәһәр территориясе өлешендә үткөрелсә, һичшиксез микрорайоннарның, урамнарның, йорт номерларының исемнәре күрсәтелә);
- сораштыру үткәргәндә тәкъдим ителә торган (тәкъдим ителгән) сорауның (сорулар) формулировкасы;
- сораштыруда катнашу исемлегенә кертелгән гражданның гомуми саны;
- сораштыруда катнашкан гражданның саны;
- сораштыруны узган яисә узмаган дип тану;
- сораштыру гамәлдә яисә гамәлдә түгел дип тану;
- сораштыру исемлегендә дәрәс түгел дип танылган язмалар саны яисә дәрәс түгел дип танылган сораштыру кәгазьләре саны;
- сораштыруда чыгарылган сорауга "Әйе" дип бирелгән тавышлар саны;
- сораштыруда чыгарылган сорауга "Юк" дип бирелгән тавышлар саны;
- Сораштыру нәтижәләре (сору, аңа җавап биргәндә тавыш бирүдә катнашкан сораштыруда катнашучыларның яртысынан күбрәгә тавыш бирсә, хупланган дип санала).

14.2. Әгәр сораштыру берничә мәсьәлә буенча үткөрелгән булса, тавышларны санау һәм беркетмә төзү һәр мәсьәлә буенча аерым башкарыла.

14.3. Сораштыру кәгазендәгә язмалар түбәндәгә очракларда дәрәс түгел дип санала:

- сораштыруда катнашучыларның фикерен дәрәс билгеләү мөмкин булмаганда;
- язмада тавыш бирүче турында мөгълүмат яисә аның имзасы булмаганда;
- кабатлана торган язмалар булганда.

Сораштыру кәгазьләре дәрәс түгел дип таныла:

- билгеләнгән үрнәктәгечә булмаганда,
- Комиссия әгъзаларының билгеләре булмаганда,
- алар буенча сораштыруда катнашучыларның фикерен дәрәс билгеләү мөмкин булмаганда.

14.4. Әгәр сораштыруда катнашкан кешеләр саны Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кече авыл җирлегә Советы карары белән муниципаль берәмлектә яшәүчеләрнең билгеләнгән сораштыруда катнашачак минималь санынан кимрәк булса, Комиссия сораштыруны узмаган дип таний.

14.5. Түбәндәгә очракларда Комиссия сораштыру нәтижәләрен дәрәс түгел дип таний:

- сораштыру үткәргәндә җибәрелгән хокук бозулар гражданның ихтыяр белдерү нәтижәләрен дәрәс билгеләргә мөмкинлек бирмәгәндә;
- сораштыру исемлегендә дәрәс дип танылган язмалар саны сораштыруда катнашкан гражданның санының 80 проценттан кимрәген тәшкил иткәндә;
- дәрәс дип танылган сораштыру кәгазьләре саны сораштыруда катнашкан гражданның санының 80 проценттан кимрәген тәшкил иткәндә.

14.6. Сораштыру нәтижәләре турындагы беркетмә 2 нөсхәдә төзелә һәм Комиссиянең барлык әгъзалары тарафыннан имзаланган. Беркетмәгә имза салган вакытта Комиссиянең кайбер әгъзалары булмаган очракта, беркетмәдә аларның булмау сәбәпләрен күрсәтеп, язма ясала.

Комиссия әгъзасы беркетмә белән тулаем яисә аның аерым нигезләмәләре белән ризалашмаса, үз фикерен беркетмәгә кушымта итеп бирелә торган язма рәвешендә бәян итәргә хокуклы, бу хакта беркетмәдә тиешле язма ясала. Беркетмә, әгәр ул Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кече авыл җирлегә Советы карарында билгеләнгән сораштыру комиссиясе әгъзаларының күпчелегә тарафыннан имзаланган булса, гамәлдә була.

Беркетмәгә имза салу көне булып Комиссия әгъзалары тарафыннан сораштыру нәтижәләрен билгеләгән көн тора.

14.7. Беркетмәнең беренче нөсхәсе Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кәче авыл җирлеге Советына сораштыру кәгазьләре яисә сораштыру исемлекләре белән бергә җибәрелә, беркетмәнең икенче нөсхәсе сораштыру үткөрү инициаторына җибәрелә.

Беркетмәнең беренче нөсхәсенә Комиссиягә керткән язма шикаятьләр, гаризалар һәм алар буенча кабул ителгән карарлар теркәлә. Шикаятьләрнең, гаризаларның һәм алар буенча кабул ителгән карарларның таныкланган күчermәләре беркетмәнең икенче нөсхәсенә теркәлә.

Беренче нөсхәнең күчermәләре массакүләм мәгълүмат чараларына, җирле иҗтимагый берләшмәләргә һәм территорияль иҗтимагый үзидарә органнарына тапшырылырга мөмкин.

14.8. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кәче авыл җирлеге комиссиясе һәм Советы тутырылган сораштыру кәгазьләренең һәм сораштыру исемлекләренең һәм сораштыру уздыру документларының кагылгысызлыгын һәм сакланышын тәэмин итәләр.

15. Сораштыру нәтиҗәләре

15.1. Сораштыру нәтиҗәләре аларны билгеләгән көннән соң 10 көннән дә соңга калмыйча бастырып чыгарылырга (халыкка җиткерелергә) тиеш.

15.2. Сораштыру барышында ачыкланган халык фикере төхдәм итү характерында. Сораштыру нәтиҗәләре Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кәче авыл җирлегенең җирле үзидарә органнары һәм җирле үзидарәнең вазыйфаи затлары, шулай ук Татарстан Республикасы дөүләт хакимияте органнары карарлар кабул иткәндә һичшиксез каралырга һәм исәпкә алынырга тиеш.

15.3. Җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары сораштыру нәтиҗәләренә каршы килә торган карарлар кабул иткән очракта, күрсәтелгән органнар тиешле карар кабул ителгәннән соң 10 көн эчендә өлеге мәгълүматны бастырып чыгару (халыкка җиткерү) юлы белән мондый карар кабул итү сәбәпләрен халыкка җиткерергә тиеш.

16. Сораштыру материалларын саклау

16.1. Сораштыру материаллары Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кәче авыл җирлеге Советында Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кәче авыл җирлеге Советы депутатларының вәкаләтләре вакыты ахырына кадәр саклана, аннары муниципаль архивка саклауга җибәрелә.

16.2. Күрсәтелгән материалларны саклау срогы Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кәче авыл җирлеге Советы тарафыннан билгеләнә, әмма 1 елдан да ким була алмый.

17. Сораштыру үткәрүне финанслар белән тәэмин итү

17.1. Гражданны сораштыру әзерләүгә һәм үткәрүгә бәйле чараларны финанслау түбәндәге акчалар хисабына гамәлгә ашырыла:

- җирле үзидарә органнары яки муниципаль берәмлек халкы инициативасы буенча сораштыру уздырганда - җирле бюджет;
- Татарстан Республикасы дөүләт хакимияте органнары инициативасы белән сораштыру уздырганда - Татарстан Республикасы бюджеты.

18. Сораштыруда катнашуга гражданның хокукларын бозган өчен жаваплылык

18.1. Көч куллану, сатып алу, янау, документлар ясау юлы белән яисә Россия Федерациясе гражданы тарафыннан сораштыруда катнашу хокукын ирекле гамәлгә ашыруга комачаулый торган башка ысул белән яисә комиссия эшенә яки комиссия өгъзалары эшенә каршылык тудырган затлар гамәлдәге законнар нигезендә жаваплылык тоталар.